

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 664/2009**av den 7 juli 2009**

om införande av ett förfarande för förhandling och ingående av avtal mellan medlemsstater och tredjeländer om domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål, mål om föräldraansvar och mål om underhållsskyldighet, samt avseende tillämplig lag i mål om underhållsskyldighet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 61 c, 65, 67.2 och 67.5,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Avdelning IV i tredje delen av fördraget innehåller den rättsliga grunden för antagande av gemenskapslagstiftning på området för civilrättsligt samarbete.
- (2) Det civilrättsliga samarbetet mellan medlemsstater och tredjeländer har av tradition reglerats i avtal mellan medlemsstaterna och dessa tredjeländer. Sådana avtal, som det finns ett stort antal av, återspeglar ofta de särskilda banden mellan en medlemsstat och ett tredjeland och avser att fastställa en lämplig rättslig ram för att tillgodose de berörda parternas särskilda behov.
- (3) Enligt artikel 307 i fördraget ska medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja eventuella brister när det gäller förenligheten mellan gemenskapens regelverk och internationella avtal mellan medlemsstater och tredjeländer. Detta kan innebära att sådana avtal behöver omförhandlas.
- (4) För att fastställa en lämplig rättslig ram som tillgodoser en viss medlemsstats särskilda behov beträffande dess förbindelser med ett tredjeland kan det finnas ett uppenbart behov av att ingå nya avtal med tredjeländer angående civilrättsliga områden som omfattas av avdelning IV i tredje delen av fördraget.
- (5) I sitt yttrande 1/03 av den 7 februari 2006 om ingåendet av den nya Luganokonventionen bekräftade Europeiska gemenskapernas domstol att gemenskapen har förvärvat

exklusiv behörighet att ingå ett internationellt avtal som Luganokonventionen med tredjeländer när det gäller frågor som påverkar bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ⁽²⁾ (Bryssel I).

- (6) Det är gemenskapen som enligt artikel 300 i fördraget ska ingå avtal mellan gemenskapen och ett tredjeland i frågor som omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet.
- (7) Enligt artikel 10 i fördraget ska medlemsstaterna underlätta för gemenskapen att fullgöra sina uppgifter och avstå från varje åtgärd som skulle kunna äventyra att fördragets mål uppnås. Denna skyldighet att samarbeta lojalt är generellt tillämplig och gäller oberoende av om gemenskapens behörighet är exklusiv eller inte.
- (8) När det gäller avtal med tredjeländer om specifika civilrättsliga frågor som omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet bör det införas ett konsekvent och öppet förfarande i syfte att bemyndiga en medlemsstat att ändra ett befintligt avtal eller att förhandla om och ingå ett nytt avtal, särskilt när gemenskapen själv inte har klargjort att den har för avsikt att utöva sin externa behörighet för att ingå ett avtal, genom ett redan befintligt förhandlingsmandat eller ett planerat förhandlingsmandat. Detta förfarande bör inte påverka gemenskapens exklusiva behörighet och bestämmelserna i artiklarna 300 och 307 i fördraget. Det bör anses som en undantagsåtgärd och bör vara begränsat i räckvidd och tid.
- (9) Denna förordning bör inte vara tillämplig om gemenskapen redan har ingått ett avtal i samma fråga med det berörda tredjelandet. Två avtal bör anses handla om samma fråga endast om och i den mån i huvudsak samma specifika rättsliga frågor regleras. Bestämmelser som enbart utgör en allmän avsiktsförklaring om att samarbeta kring denna fråga bör inte anses handla om samma fråga.
- (10) Vissa regionala avtal till vilka det hänvisas i befintliga gemenskapsrättsakter bör omfattas av denna förordning.

⁽¹⁾ Yttrandet avgivet den 7 maj 2009 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.

- (11) För att säkerställa att ett avtal som en medlemsstat planerar att ingå inte berövar gemenskapslagstiftningen dess effektivitet och inte undergräver funktionen hos det system som inrättas genom den lagstiftningen, eller gemenskapens politik för yttre förbindelser enligt vad gemenskapen har beslutat, bör den berörda medlemsstaten vara skyldig att anmäla sin avsikt till kommissionen för att få ett bemyndigande att inleda eller fortsätta formella förhandlingar om ett avtal, liksom att ingå ett avtal. En sådan anmälan bör ske genom en skrivelse eller i elektronisk form. Den bör innehålla alla relevanta upplysningar och handlingar som gör det möjligt för kommissionen att bedöma förhandlingsresultatets förväntade inverkan på gemenskapslagstiftningen.
- (12) Det bör bedömas om det finns ett tillräckligt stort gemenskapsintresse av att ingå ett bilateralt avtal mellan gemenskapen och det berörda tredjelandet, eller i tillämpliga fall av att ersätta ett befintligt bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredjeland med ett gemenskapsavtal. I detta syfte bör samtliga medlemsstater underrättas om alla anmälningar som kommissionen tar emot och som rör ett avtal som planeras av en medlemsstat, så att de får tillfälle att visa sitt intresse för att ansluta sig till den anmälande medlemsstatens initiativ. Om det under detta informationsutbyte skulle visa sig att det finns ett tillräckligt stort gemenskapsintresse bör kommissionen överväga att föreslå ett förhandlingsmandat i syfte att ingå ett avtal mellan gemenskapen och det berörda tredjelandet.
- (13) Om kommissionen, i samband med sin bedömning av huruvida en medlemsstat ska bemyndigas att inleda förhandlingar med ett tredjeland, begär att en medlemsstat ska lämna ytterligare upplysningar bör denna begäran inte påverka tidsfristerna inom vilka kommissionen ska lämna sitt motiverade beslut om den medlemsstatens begäran.
- (14) Kommissionen bör, när den ger bemyndigande att inleda formella förhandlingar, vid behov kunna föreslå förhandlingsdirektiv eller begära att särskilda klausuler tas med i det planerade avtalet. Kommissionen bör, under samtliga etapper av förhandlingarna, informeras fullt ut om de frågor som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde, och kan tillåtas delta som observatör i förhandlingarna med avseende på dessa frågor.
- (15) När medlemsstaterna meddelar kommissionen sin avsikt att inleda förhandlingar med ett tredjeland, bör de endast vara skyldiga att informera kommissionen om de delar som är relevanta för den bedömning som kommissionen ska göra. Kommissionens bemyndigande och eventuella förhandlingsdirektiv eller möjliga avslag från kommissionen bör endast gälla frågor som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.
- (16) Samtliga medlemsstater bör underrättas om eventuella anmälningar till kommissionen som rör planerade eller framförhandlade avtal och om eventuella motiverade beslut av kommissionen som fattats enligt denna förordning. Dessa underrättelser bör dock vara fullt förenliga med eventuella krav beträffande konfidentialitet.
- (17) Europaparlamentet, rådet och kommissionen bör säkerställa att alla uppgifter som bedöms vara konfidentiella behandlas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar ⁽¹⁾.
- (18) Om kommissionen på grundval av sin bedömning avser att inte ge sitt bemyndigande till att formella förhandlingar inleds eller till att ett framförhandlat avtal ingås bör den avge ett yttrande till den berörda medlemsstaten innan den fattar sitt motiverade beslut. Om det gäller en vägran att bemyndiga ingåendet av ett framförhandlat avtal bör yttrandet även inlämnas till Europaparlamentet och rådet.
- (19) För att säkerställa att det framförhandlade avtalet inte utgör ett hinder för genomförandet av gemenskapens externa politik när det gäller civilrättsligt samarbete, bör det i avtalet fastställas antingen att avtalet ska sägas upp helt eller delvis om ett avtal om samma fråga ingås mellan gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och samma tredjeland, å andra sidan, eller att de relevanta bestämmelserna i avtalet direkt ska ersättas av bestämmelserna i ett sådant påföljande avtal.
- (20) Det bör fastställas övergångsbestämmelser för att täcka situationer där en medlemsstat, vid tidpunkten för ikraftträdandet av denna förordning, redan har påbörjat förhandlingar med ett tredjeland eller har slutfört förhandlingarna men ännu inte samtyckt till att bli bunden av avtalet.
- (21) I syfte att säkerställa att det finns tillräckligt med erfarenhet av tillämpningen av denna förordning bör kommissionen lämna in en rapport om denna tillämpning tidigast åtta år efter antagandet av denna förordning. I rapporten bör kommissionen, genom att utöva sina befogenheter, bekräfta att denna förordning är tillfällig eller undersöka om denna förordning bör ersättas av en ny förordning som täcker samma ämnesområden eller även bör inbegripa andra frågor som omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet och som regleras genom andra gemenskapsverktyg.

⁽¹⁾ EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

- (22) Om den rapport som kommissionen lämnar in bekräftar att denna förordning är tillfällig bör medlemsstaterna fortfarande, efter inlämnandet av rapporten, kunna meddela kommissionen om pågående förhandlingar eller förhandlingar som redan tillkännagivits i syfte att erhålla ett bemyndigande att inleda formella förhandlingar.
- (23) I enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5 i fördraget går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dess mål.
- (24) I enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, har Förenade kungariket och Irland meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.
- (25) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Genom denna förordning inrättas ett förfarande som syftar till att bemyndiga en medlemsstat att ändra ett befintligt avtal eller att förhandla om och ingå ett nytt avtal med ett tredjeland, enligt de villkor som anges i denna förordning.

Detta förfarande påverkar inte gemenskapens och medlemsstaternas respektive behörigheter.

2. Denna förordning ska tillämpas på avtal om frågor som helt eller delvis omfattas av rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar⁽¹⁾ och rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet⁽²⁾ i den mån dessa frågor omfattas av gemenskapens exklusiva behörighet.

3. Denna förordning ska inte vara tillämplig om gemenskapen redan har ingått ett avtal på samma ämnesområden med det berörda tredjelandet.

⁽¹⁾ EUT L 338, 23.12.2003, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning avses med *avtal*
- a) ett bilateralt avtal mellan en medlemsstat och ett tredjeland,
- b) de regionala avtal som avses i artikel 59.2 a i förordning (EG) nr 2201/2003, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 59.2 c och 59.3 i den förordningen, och i artikel 69.3 i förordning (EG) nr 4/2009.
2. I samband med regionala avtal som avses i punkt 1 b ska varje hänvisning i denna förordning till en medlemsstat eller ett tredjeland tolkas som en hänvisning till de berörda medlemsstaterna respektive tredjeländerna.

Artikel 3

Anmälan till kommissionen

1. En medlemsstat som avser att inleda förhandlingar i syfte att ändra ett befintligt avtal eller ingå ett nytt avtal som faller inom tillämpningsområdet för denna förordning ska anmäla detta skriftligen till kommissionen så snart som möjligt före det planerade inledandet av formella förhandlingar.

2. Anmälan ska beroende på omständigheterna inbegripa en kopia av det befintliga avtalet, utkastet till avtal eller utkastet till förslag samt all annan relevant dokumentation. Medlemsstaten ska redogöra för ämnet för förhandlingarna och särskilt ange vilka frågor som kommer att tas upp i det planerade avtalet, eller vilka bestämmelser i det befintliga avtalet som kommer att ändras. Medlemsstaten får tillhandahålla eventuell annan kompletterande information.

Artikel 4

Kommissionens bedömning

1. När kommissionen har mottagit den anmälan som avses i artikel 3 ska den bedöma om medlemsstaten får inleda formella förhandlingar.

2. Kommissionen ska vid den bedömningen först kontrollera om det särskilt planeras ett relevant förhandlingsmandat inför ett gemenskapsavtal med det relevanta tredjelandet inom de kommande 24 månaderna. Om så inte är fallet ska kommissionen bedöma om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Medlemsstaten har lämnat uppgifter som visar att den har ett särskilt intresse av att ingå ett avtal på grund av ekonomiska, geografiska, kulturella, historiska, sociala eller politiska band mellan medlemsstaten och det berörda tredjelandet.
- b) Det planerade avtalet förefaller inte, på grundval av de uppgifter som har lämnats av medlemsstaten, göra gemenskapslagstiftningen ineffektiv eller undergräva funktionen hos det system som inrättas genom den lagen.
- c) Det planerade avtalet kommer inte att undergräva de mål och avsikter med gemenskapens politik för yttre förbindelser som gemenskapen fastställt.

3. Om den information som medlemsstaten lämnat in är otillräcklig för att en bedömning ska kunna genomföras får kommissionen begära ytterligare information.

Artikel 5

Bemyndigande att inleda formella förhandlingar

1. Om det planerade avtalet uppfyller villkoren i artikel 4.2 ska kommissionen fatta ett motiverat beslut om medlemsstatens ansökan inom 90 dagar från mottagandet av den anmälan som avses i artikel 3 och bemyndiga medlemsstaten att inleda formella förhandlingar om det avtalet.

Vid behov får kommissionen utfärda förhandlingsdirektiv och begära att särskilda klausuler införs i det planerade avtalet.

2. Det planerade avtalet ska innehålla en klausul om antingen

- a) fullständig eller delvis uppsägning av avtalet för det fall gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater senare ingår ett avtal i samma ämne med samma tredjeland, eller
- b) direkt ersättning av de relevanta bestämmelserna i avtalet med bestämmelser i ett påföljande avtal i samma ämne mellan gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater med samma tredjeland.

Klausulen som avses i första stycket a bör formuleras i linje med följande: "(medlemsstatens eller medlemsstaternas namn) ska helt eller delvis säga upp detta avtal om och när Europeiska gemenskapen eller Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater ingår ett avtal med (tredjelandets eller tredjeländernas

namn) om samma civilrättsliga frågor som de som omfattas av detta avtal".

Klausulen som avses i första stycket b bör formuleras i linje med följande: "Detta avtal eller vissa av bestämmelserna i detta avtal ska upphöra att gälla den dag ett avtal mellan Europeiska gemenskapen eller Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och (tredjelandets eller tredjeländernas namn) träder i kraft med avseende på de frågor som regleras av det senare avtalet".

Artikel 6

Avslag på en begäran om att få inleda formella förhandlingar

1. Om kommissionen, på grundval av sin bedömning enligt artikel 4, avser att inte ge sitt bemyndigande till att formella förhandlingar inleds om det planerade avtalet, ska den avge ett yttrande till den berörda medlemsstaten inom 90 dagar efter mottagandet av den anmälan som avses i artikel 3.

2. Den berörda medlemsstaten får inom 30 dagar efter det att den har mottagit yttrandet begära att kommissionen inleder en dialog med den i syfte att finna en lösning.

3. Om den berörda medlemsstaten inte begär att kommissionen inleder en dialog med den inom den tidsfrist som föreskrivs i punkt 2, ska kommissionen fatta ett motiverat beslut om medlemsstatens ansökan inom 130 dagar efter mottagandet av den anmälan som avses i artikel 3.

4. Om en sådan dialog som avses i punkt 2 äger rum ska kommissionen fatta ett motiverat beslut om medlemsstatens ansökan inom 30 dagar efter det att dialogen har avslutats.

Artikel 7

Kommissionens deltagande i förhandlingarna

Kommissionen får delta i förhandlingarna mellan medlemsstaten och tredjelandet som observatör när det gäller frågor som omfattas av denna förordning. Om kommissionen inte deltar som observatör, ska den hållas underrättad om framsteg och resultat under de olika skedena av förhandlingarna.

Artikel 8

Bemyndigande att ingå avtalet

1. Innan ett framförhandlat avtal undertecknas ska den berörda medlemsstaten underrätta kommissionen om utgången av förhandlingarna och översända avtalstexten.

2. Efter mottagandet av denna anmälan ska kommissionen bedöma om det framförhandlade avtalet

a) uppfyller de villkor som anges i artikel 4.2 b,

b) uppfyller det villkor som anges i artikel 4.2 c, om det finns nya och exceptionella omständigheter kopplade till detta krav, och

c) uppfyller det krav som anges i artikel 5.2.

3. Om det framförhandlade avtalet uppfyller villkoren och kraven i punkt 2, ska kommissionen fatta ett motiverat beslut om medlemsstatens ansökan inom 90 dagar från mottagandet av den anmälan som avses i punkt 1 och bemyndiga medlemsstaten att ingå avtalet.

Artikel 9

Avslag på begäran om att få ingå ett avtal

1. Om kommissionen, på grundval av sin bedömning enligt artikel 8.2, avser att inte ge sitt bemyndigande till att det framförhandlade avtalet ingås, ska den avge ett yttrande till den berörda medlemsstaten samt till Europaparlamentet och rådet inom 90 dagar efter mottagandet av den anmälan som avses i artikel 8.1.

2. Den berörda medlemsstaten får inom 30 dagar efter det att den har mottagit yttrandet begära att kommissionen inleder en dialog med den i syfte att finna en lösning.

3. Om den berörda medlemsstaten inte begär att kommissionen inleder en dialog med den inom den tidsfrist som föreskrivs i punkt 2, ska kommissionen fatta ett motiverat beslut om medlemsstatens ansökan inom 130 dagar efter mottagandet av den anmälan som avses i artikel 8.1.

4. Om en sådan dialog som avses i punkt 2 äger rum ska kommissionen fatta ett motiverat beslut om medlemsstatens ansökan inom 30 dagar efter det att dialogen har avslutats.

5. Kommissionen ska underrätta Europaparlamentet och rådet om sitt beslut inom 30 dagar efter det att beslutet har fattats.

Artikel 10

Konfidentialitet

Medlemsstaterna får i samband med att de i enlighet med artiklarna 3, 4.3 och 8 tillhandahåller information till kommis-

sionen ange om någon del av den information som tillhandahålls ska betraktas som konfidentiell och om den kan delas med andra medlemsstater.

Artikel 11

Information till medlemsstaterna

Kommissionen ska tillsända medlemsstaterna de anmälningar som den mottagit i enlighet med artiklarna 3 och 8 och vid behov kompletterande handlingar, liksom samtliga motiverade beslut i enlighet med artiklarna 5, 6, 8 och 9, med beaktande av kraven beträffande konfidentialitet.

Artikel 12

Övergångsbestämmelser

1. Om en medlemsstat vid tidpunkten för denna förordnings ikraftträdande redan har inlett förhandlingar om ett avtal med ett tredjeland, ska artiklarna 3–11 tillämpas.

Om förhandlingsfasen så medger får kommissionen utfärda förhandlingsdirektiv eller begära införande av särskilda klausuler, i enlighet med artikel 5.1 andra stycket och artikel 5.2.

2. Om en medlemsstat vid tidpunkten för denna förordnings ikraftträdande redan har slutfört förhandlingarna, men ännu inte ingått avtalet, ska artiklarna 3, 8.2–4 och 9 tillämpas.

Artikel 13

Översyn

1. Tidigast den 7 juli 2017 ska kommissionen lämna en rapport om tillämpningen av denna förordning till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

2. Denna rapport ska antingen

a) bekräfta att det är lämpligt att denna förordning upphör att gälla det datum som fastställts i enlighet med artikel 14.1, eller

b) rekommendera att denna förordning från och med det datumet ersätts av en annan förordning.

3. Om det i rapporten rekommenderas att denna förordning ersätts i enlighet med punkt 2 b ska rapporten åtföljas av ett lämpligt lagstiftningsförslag.

*Artikel 14***Sista giltighetsdag**

1. Denna förordning ska upphöra att gälla tre år efter det att kommissionen lagt fram den rapport som avses i artikel 13.

Den treårsperiod som avses i första stycket ska inledas första dagen i den månad som följer efter överlämnandet av rapporten till antingen Europaparlamentet eller rådet, beroende av vilket som infaller senare.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Bryssel den 7 juli 2009.

2. Trots att denna förordning upphör att gälla det datum som fastställts i enlighet med punkt 1, ska samtliga förhandlingar som är pågående det datumet och som en medlemsstat har inlett i enlighet med denna förordning tillåtas att fortgå och slutföras i enlighet med denna förordning.

*Artikel 15***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

På rådets vägnar

A. BORG

Ordförande
